

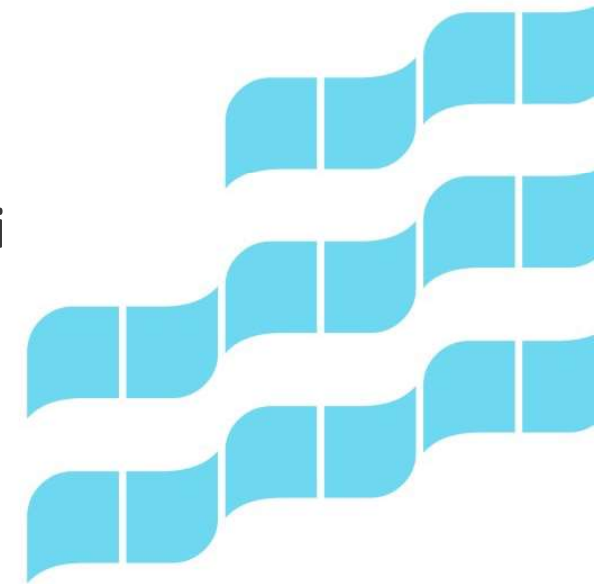
Automaattisen syöttöliikenteen pilotti Hervannassa

**5G Momentum, 5G yhteiskunnassa -
hyödyntäjien puheenvuoroja -webinaari**

26.4.2022

Mika Kulmala, projektipäällikkö

Tampereen kaupunki

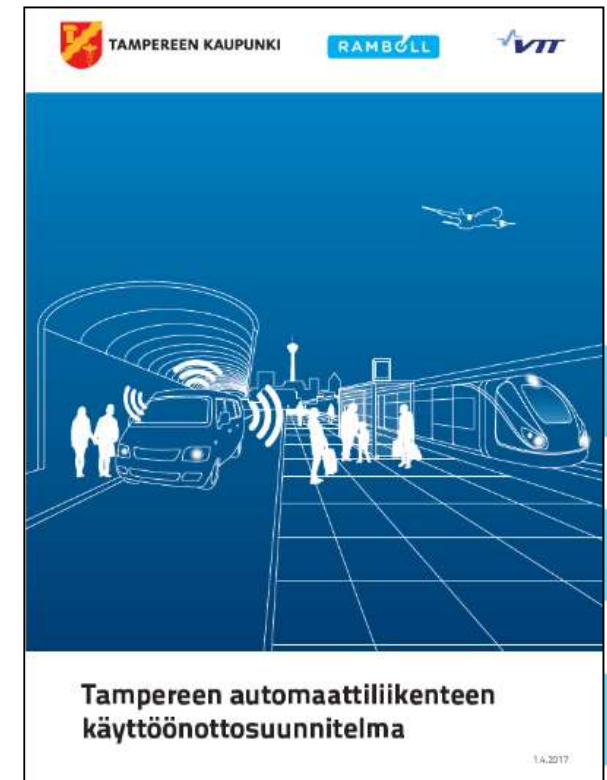
Taustaa - Tampere kohti automaattiliikennettä

- Vuonna 2014 valtuustoaloite Tampereen saamiseksi mukaan robottiautojen kokeilualueeksi
- Kolmivaiheinen Tampereen automaattiliikenteen kokeilu- ja käyttöönottosuunnitelma 2016-2017
  - Tampereen automaattiliikenteen kokeilusuunnitelma
  - Tampereen automaattiliikenteen käyttöönottoselvitys

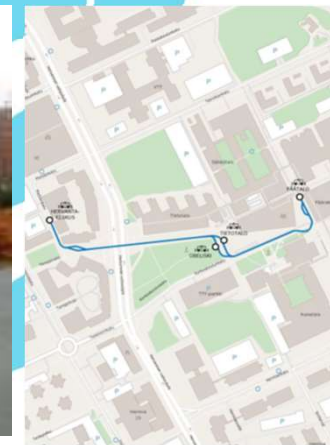
Taustaa - Tampere kohti automaattiliikennettä

- Tampereen automaattiliikenteen käyttöönottosuunnitelma
  - Särkänniemen liikennöinti
  - Bussien letka-ajo välillä keskusta – Messu- ja Urheilukeskus
  - TAYS:n sisäinen palveluliikenne
  - Automaattinen syöttöliikenne Hervannassa
  - Automaattiset työkoneet
- Keskustelut LVM:n kanssa tason 4 automaattiliikenteen mahdollistamiseksi kaupunkiympäristössä

Tampere kohti automaattiliikennettä

- Vuosien 2017 – 2021 pormestariohjelmassa tavoitteena oli ottaa automaattinen syöttöliikenne käyttöön vuoden 2021 aikana
  - Lauri Lylyn pormestariohjelma 2017: ”Älyliikenteen ratkaisut lisäävät turvallisuutta, tekevät liikkumisesta joustavampaa ja ympäristöystävällisempää sekä lisäävät kuntalaisten mahdollisuuksia valita liikkumismuotoja ja välineitä. Esimerkiksi kutsuohjatut robottibussit ja kaupunkipyörät voivat jo lähitulevaisuudessa toimia syöttöliikenteenä ratikkareitille. **Tavoitteena on saada robottibussit Tampereella käyttöön vaiheittain vuoteen 2021 mennessä.**”
- Tampereella automaattiliikenteen pilotteja ollut aiemmin SOHJOA-projektin yhteydessä Hervannassa ja pilotti Hiedanrannan alueella

Automaattiliikennettä tukevat ja valmistelevat hankkeet

TAMPERE.
FINLAND

- Rinnakkaisprojektit, mm. FABULOS Helsingissä
- Tason 4 automaattiajoneuvot - suunnitelma testausympäristön määrittämiseksi
  - 47 kehittämistoimenpidettä, jaettu kahdeksaan kategoriaan
  - Hervannan alue, 5G-verkon alue
- EAKR-hanke, tason 4 automaattiliikenteen kehittäminen
  - testialueen tuotteistaminen
  - digikaksonen Hervannan alueesta [Hervannan testiverkko](#)
- Kansallinen taustaselvitys: Automaattiliikenteen vaikutukset tienpitäjien ja viranomaisten rooleihin, toimintoihin ja kustannuksiin

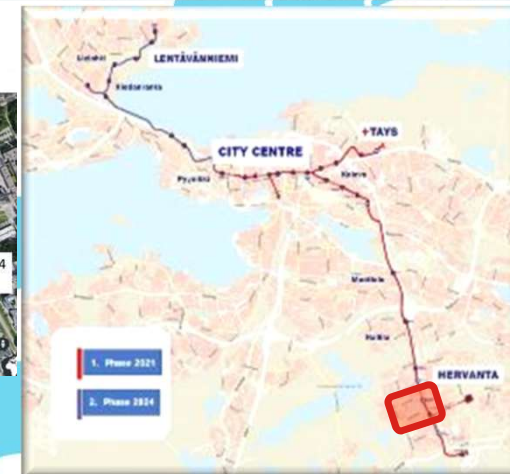
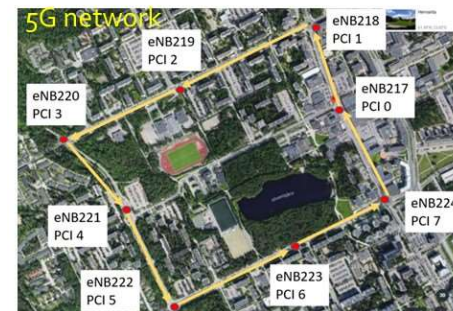
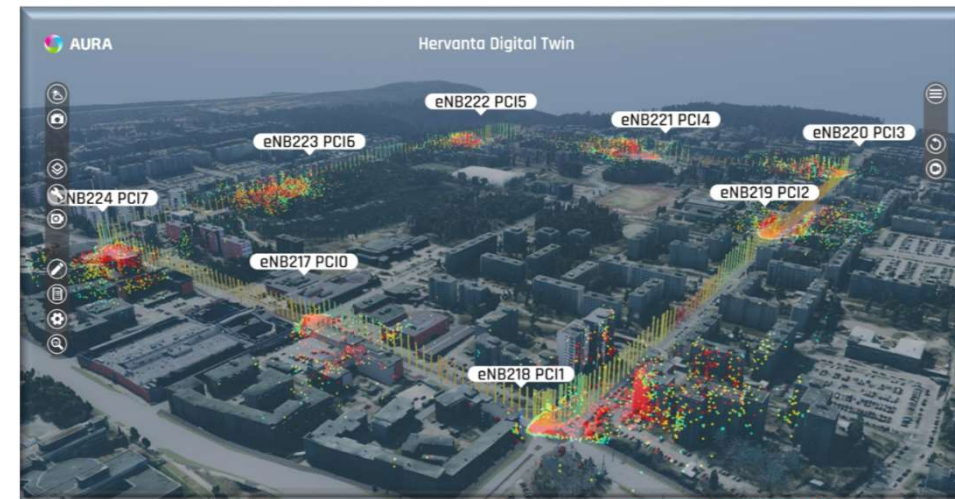
Automaattiliikenteen vaikutukset tienpitäjien ja viranomaisten rooleihin, toimintoihin ja kustannuksiin

Kansallinen taustaselvitys EU EIP 4.2 –projektin tarpeisiin

Koskela, Kulmala, Jääskeläinen, Pakarinen

ITS Factory – Hervannan testialue

- Automaattiliikenteen tietoturvallinen etävalvonta ja -ohjaus vaatii hyvät tietoliikenneyhteydet
- Hervannassa yksityinen 5G-testiverkko (tehostettu 4G/LTE). 5G-tukiasemia valokuituyhteyksin. Lisäksi pilottikäytössä ITS G5 –yksiköitä.
- 5G-verkossa riittävästi kapasiteettia ja riittävän alhaiset latenssit. Julkisissa 5G-verkoissa pidemmät latenssit.
- 5G:n käyttöä automaattiliikenteessä tutkitaan useissa projekteissa
- Käytännössä tehokas tiedonsiirtoyhteys tarvitaan auton ja valvomon väliseen kommunikointiin, jotta valvoja saa poikkeustilanteissa riittävän hyvän tilannetiedon autosta ja ympäristöstä ja voi auttaa auton eteenpäin

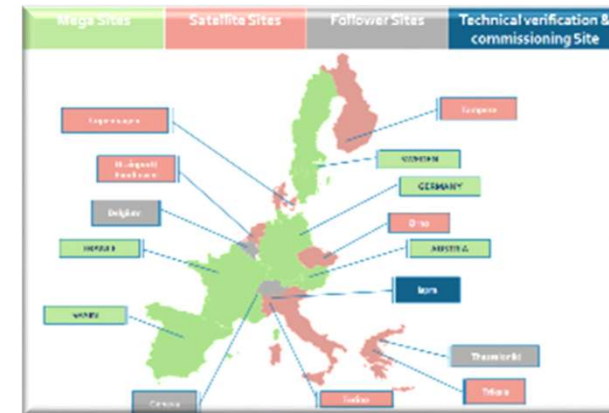

Tampere kohti automaattiliikennettä – SHOW-hanke

TAMPERE.
FINLAND

- EU-rahoitteinen SHOW-hanke (Shared automation operation models for worldwide adoption) 2020-2023
- Tavoitteena on siirtyä kohti automaattiliikenteen tuotantokäyttöä
- 69 osapuolta, 13 maasta. Budjetti 36 M€, johon EU-rahoitusta 30 M€.
- Tampereen konsortiossa Sitowise, VTT, Sensible4 ja Tampereen kaupunki. Tulossa lisärahaa ja uusi partneri.
- Tampereen tavoitteena automaattiliikenteen vaiheittainen käyttöönotto, hankkeessa Tampereen pilottina syöttöliikenne raitiotiepysäkille Hervannan alueella, last mile -ratkaisu
- Samassa hankkeessa Euroopan keskeisten automaattiliikenteen kehittäjien kanssa, niin kaupunkeja kuin esimerkiksi automaattiajoneuvojen valmistajia

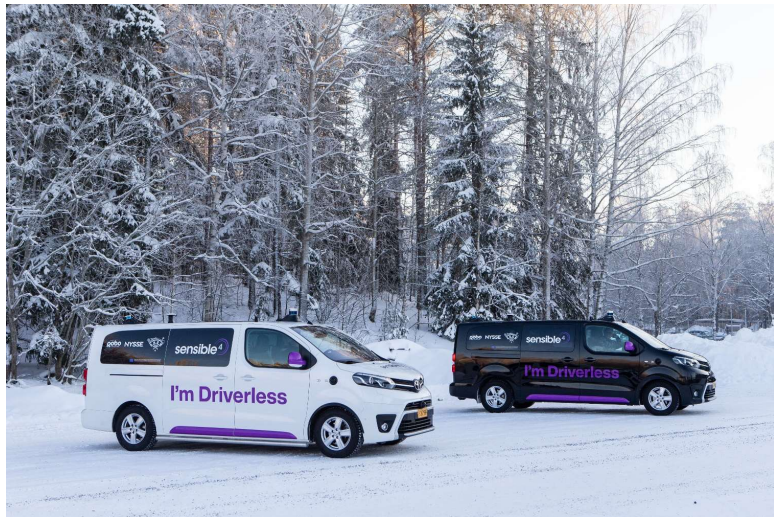
70
Automated Vehicles
Robotaxis, buses,
and shuttles
for persons & goods

Hervannan pilotti

- SHOW-hankkeen Tampereen pilotti ajettiin 1-3 / 2022 kahdella Toyota Proace -ajoneuvolla
- Tampereen pilotin erityishaaste talviolosuhteet, lumi, jää ja pakkanen. Lisäksi ajettiin osittain ratikkareitillä.
- Pilotissa ei käytetty 5G-yhteyttä, ajoneuvoissa oli vielä 4G/LTE modeemit

TAMPERE.
FINLAND

Hervannan pilotti

- Pilotin reitti kiersi Hervannan länsipuolta myötäpäivään, syöttöliikennettä Hervantakeskuksen ratikkapysäkille
- Reitti oli noin 3,5 km pitkä, 7 pysäkkiä
- Ajoneuvot kulkivat noin 10 minuutin välein arkisin klo 8.30-15.30.
- Ajoneuvot ajoivat itsenäisesti, mutta autossa oli turvakuljettaja
- Matkustajia pilotissa oli 1 663
- Ajoneuvoilla ajettiin 5 569 kilometriä

Pysäkit

1. Hervantakeskus F
2. Sähkökatu
3. Ahvenisraitti
4. Teekkarinkatu
5. Opiskelijankatu 33
6. Opiskelijankatu 23
7. Opiskelijankatu 7

TAMPERE.
FINLAND

Robottibussi-pysäkki

1. Hervantakeskus F

Pysäkit

1. Hervantakeskus F
2. Sähkökatu
3. Ahvenisraitti
4. Teekkarinkatu
5. Opiskelijankatu 33
6. Opiskelijankatu 23
7. Opiskelijankatu 7

Robottibussipilotti
3.1. – 18.3.2022

Arkipäivinä
8.30 – 15.30
Noin 10 minuutin välein

Kyyti on maksuton

Yhteistyössä mukana:

TAMPERE NYSSE TAMPERE robo sensible4

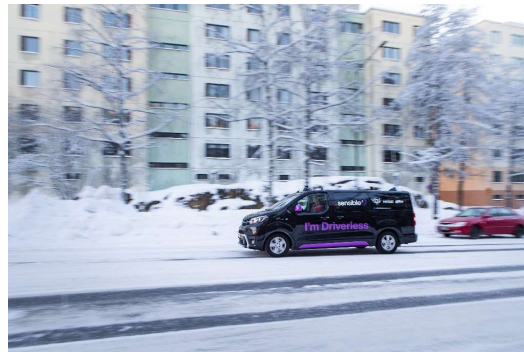
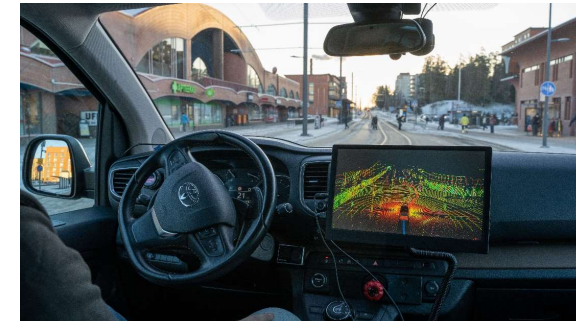
Lisätiedot pilotista ja aikatauluista
sensible4.fi/pilots

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 875335.

Hervannan pilotti – keskeiset opit

TAMPERE.
FINLAND

- Johdon tuki, poliittinen tuki, yhteistyö, strategiat, pormestariohjelma ym. – kehitetään osaksi kaupungin liikennejärjestelmää
- Ajoneuvon nopeus, sulautuu liikennevirtaan, ei tule turhia ohituksia
- Asiakaspalvelu ja viestintä tärkeää
- Kunnossapito tärkeää, liukkaudentorjunta, auraus ja puhtaanapito
  - Automaattiajoneuvolla ei ”pelisilmää” esteiden suhteen
  - Raitteet liukkaita
- Video pilotista

Hervannan pilotin jatko ja tukevat hankkeet

- EAKR-hanke ”Autonomisen ajamisen operointi”
- Kesto: 1.10.2021-31.5.2023
- Budjetti: 519 598 €, 300 000 € operointiin, 50 000 € etäohjauskeskukseen
- Toimijat: Business Tampere, VTT ja kilpailutuksessa valitut toimijat
- Tavoite: Tärkeä osa kokonaisjoukkoliikennettä tulee olemaan automaattinen liikenne ja autonomiset ajoneuvot, jotka tulevat toimimaan merkittävänä syöttöliikenteen palveluna. **Automaattisten ja autonomisten ajoneuvojen ”parvet” tulevat tarvitsemaan toteutuakseen etävalvontaa ja –ohjausta hoitavaa ohjauskeskusta, joka tässä hankkeessa toteutetaan.**
- Hankkeessa pilotoidaan autonomista syöttöliikennettä Hervannassa (Makkarajärven reitti ja Hervannan keskusta) kolmella ajoneuvolla noin kuuden kuukauden ajan, samalla rakennetaan etäohjauskeskus ja testataan ajoneuvojen operointia etäohjauksella.
- Lisäksi kesällä 2022 VTT:llä projekti, jossa käytetään automaattista Auvetch Iseauto-sukkulabussia.

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Kiitos!

mika.kulmala@tampere.fi

0503826455

